

Innst. O. nr. 79

(2000-2001)

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endring i tvistemålsloven (sikkerhet for saksomkostninger)

Ot.prp. nr. 63 (2000-2001)

Til Odelstinget

Sammendrag

Etter tvistemålsloven § 182 skal en saksøker som ikke bor i riket stille sikkerhet for de saksomkostninger som han kan bli pålagt å betale, dersom saksøkte krever dette. Plikten til å stille sikkerhet gjelder ikke for saksøkere som bor eller er etablert innenfor EØS-området dersom tvistegjenstanden faller innenfor EØS-avtalens område. I proposisjonen foreslår departementet at § 182 endres slik at dette kommer klarere frem.

Bakgrunnen for forslaget er at EFTA Surveillance Authority (ESA) ved flere anledninger har gitt uttrykk for at tvistemålsloven § 182 ikke fullt ut er i samsvar med de forpliktelser Norge har tatt på seg gjennom EØS-avtalen.

Justisdepartementet utarbeidet etter dette et høringsnotat der en viser til at det følger av tvistemålsloven at unntak fra plikten til å stille sikkerhet kan følge av avtale med fremmed stat. Bestemmelsen i § 182 vil i praksis gjøre det mer byrdefullt for utenlandske saksøkere å ta ut søksmål i Norge, enn det er for norske saksøkere. Regelen må derfor tolkes innskrenkende slik at den ikke kommer i strid med EØS-avtalen artikkel 4 som setter forbud mot forskjellsbehandling av EØS-borgere på bakgrunn av nasjonalitet. For at dette skal komme klarere frem i lovteksten, foreslo departementet en endring i § 182 første ledd andre punktum.

Flertallet av de høringsinstanser som uttaler seg om realiteten i forslaget, er positive. Bare Næringslivets Hovedorganisasjon går imot, og viser til at det er tvilsomt om regelen er i strid med EØS-avtalen artikkel 4.

Departementet kan ikke - uansett hvordan man vurderer rekkevidden av EØS-avtalen artikkel 4 - se at behovet for å opprettholde tvistemålsloven § 182 første ledd er stort nok til ikke å følge opp de sterke signalene som har kommet fra ESA. Forslaget innebærer slik departementet ser det bare en klargjøring av gjeldende rett, og vil derfor ikke medføre økonomiske og administrative konsekvenser av betydning.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Vidar Bjørnstad, Astrid Marie Nistad, Jan Petter Rasmussen og Ane Sofie Tømmerås, fra Kristelig Folkeparti, Finn Kristian Marthinsen og Åse Wisløff Nilssen, fra Høyre, lederen Kristin Krohn Devold og Magnhild Afseth Olrud, fra Fremskrittspartiet, Jan Simonsen, fra Senterpartiet, Tor Nymo, og representanten Jørn L. Stang, merker seg at det etter gjeldende rett ikke kan kreves sikkerhet for saksomkostninger iht. tvistemålsloven § 182 fra saksøkere som bor eller er etablert innenfor EØS-området dersom tvistegjenstanden faller innenfor området til EØS-avtalen.

Komiteen mener det er viktig at dette fremgår klarere i lovteksten, og støtter departementets forslag til endring av tvistemålsloven § 182.

Komiteen har for øvrig ingen merknader til saken.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endring i tvistemålsloven
(sikkerhet for saksomkostninger)

I

I lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) gjøres følgende endring:

§ 182 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Sikkerhet kan heller ikke kreves hvis tvistegjenstanden faller innenfor EØS-avtalens virkeområde.

II

Denne loven trer i kraft straks.

Oslo, i justiskomiteen, den 8. mai 2001

Kristin Krohn Devold
leder

Vidar Bjørnstad
ordfører

Jan Simonsen
sekretær